

1971 5

MEMORIE VAN ANTWOORD
(Ingezonden 2 Januari 1952)

Het verheugt de ondergetekende, dat de vaste Commissie voor Privaat- en Strafrecht, in wier handen dit wetsontwerp is gesteld, met zijn ambtsvoorganger — en met hem — van oordeel is, dat de huidige redactie van artikel 134 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering tot weinig gelukkige consequenties leidt. Het belet soms, dat de rechter een beslissing geeft op de werkelijk tussen partijen bestaande rechtsverhouding, doordat hij genoodzaakt is uitspraak te doen op de met die rechtsverhouding niet geheel kloppende feiten, die in de eis zijn gesteld.

De commissie geeft ter verduidelijking van haar inzicht enkele voorbeelden. Deze zijn met vele andere te vermeerderen. De ondergetekende moge wijzen op de vaste jurisprudentie, dat wie schadevergoeding, op te maken bij staat en te vereffenen volgens de wet, vordert, de bij deze vordering opgegeven schade-oorzaken niet in de Staatsprocedure mag wijzigen of aanvullen. Hij is vrij de schade-oorzaken pas in de Staatsprocedure te stellen; doet hij zulks eerder, dan is echter wijziging uitgesloten. Deze opvatting berust op de tekst van artikel 134, daar de schade-oorzaken ongetwijfeld mede het onderwerp van de eis uitmaken en dus niet veranderd mogen worden. Echter leidt de gedaagde, die geen enkel recht op specificatie van de schade-oorzaken in de oorspronkelijke eis kan doen gelden, geen processueel nadeel, wanneer in de Staatsprocedure die oorzaken worden veranderd of aangevuld.

De ondergetekende wil behalve op de reeds door de commissie signaleerde onbevredigende gevolgen van artikel 134 wijzen op een naar zijn mening nog ernstiger gevolg van het verbod tot wijziging van de eis. Indien een vordering, welke instelling aan een termijn gebonden is, zoals die op grond van artikel 1639u B.W. of van artikel 31 Wegenverkeerswet, blijkt niet voldoende feiten te bevatten om toewijzing te rechtvaardigen, dan volgt een niet-ontvankelijkverklaring van de eiser. Deze uitspraak betekent, dat de eiser niet opnieuw kan dagvaarden, althans niet op grondslag van dezelfde wetsvoorschriften, omdat de daarvoor gestelde termijn vrijwel altijd zal zijn verlopen.

Om deze reden acht de ondergetekende het onderhavige ontwerp evenzeer urgent als andere verbeteringen. Op dezelfde wijze als in geval van onbevoegdverklaring kan, doordat wijziging van de eis meestal verboden is, het procesrecht, meer dan strikt noodzakelijk is, van invloed zijn op de materiële rechtsverhouding tussen partijen.

Enkele leden menen, dat het ontwerp te ver gaat. Zij zouden wensen, dat, behoudens de in het ontwerp reeds gestelde grenzen, aan de mogelijkheid tot wijziging van de eis nog twee beperkingen gesteld werden: de juridische grondslag van de vordering zou niet in wezen mogen worden aangetast en de competentiegrenzen zouden niet mogen worden overschreden.

Wat het eerste punt betreft, merken andere leden, bij wie de ondergetekende zich gaarne aansluit, reeds op, dat de rechter ambtshalve de rechtsgronden mag en moet aanvullen. Indien dit zo is, zien deze leden niet in, waarom ook de eiser de rechtsgronden niet zou mogen aanvullen. De ondergetekende moge hier nog aan toevoegen, dat de juridische grondslag van de eis, d.w.z. de rechtsregels, waarop de eis berust, niet tot de „eis” in de zin van artikel 134 behoort. Gesteld moeten immers worden krachtens artikel 5, onder 3°, de middelen en het onderwerp van de eis met een duidelijke en bepaalde conclusie. Dit betekent naar de algemene opvatting, dat de eiser moet aangeven het petitum (datgene, wat gevorderd wordt) en de feiten, waarop dit petitum berust. Natuurlijk zijn de gestelde feiten niet los te denken van hun rechtsgevolgen. In zoverre bevatten zij tevens een

juridische grondslag (zie Star Busmann no. 182). Daar echter de juridische grondslag niet *expressis verbis* behoeft te worden gesteld en door een voorzichtig advocaat ook niet wordt gesteld, is het niet wel mogelijk een scheiding te maken tussen het stellen van een juridische grondslag en van feiten. Wie feiten stelt, stelt de juridische grondslag. Wie zijn feitelijke grondslag verandert, verandert wellicht ook de juridische. Tenslotte moge worden opgemerkt, dat de gedaagde door wijziging van de juridische grondslag, d.w.z. van de in de dagvaarding gestelde rechtsregels, nimmer nadeel kan ondervinden, omdat de rechter het recht kent en toepast en hij daartoe ambtshalve en als hij het zou willen, zonder op de beschouwingen van de gedaagde te letten, kan overgaan.

De tweede beperking, die de aan het woord zijnde leden in acht genomen zouden wensen te zien, is, dat de competentiegrenzen niet mogen worden overschreden. Met de andere aan het woord zijnde leden is de ondergetekende van oordeel, dat, wanneer de eiser zijn eis in dier voege verandert, dat daardoor de competentieregels worden geschonden, de rechter zich onbevoegd zal verklaren om van deze gewijzigde eis kennis te nemen. Wie zijn eis bij de kantonrechter verhoogt tot een bedrag boven f 500, zal moeten ervaren, dat de kantonrechter zich onbevoegd verklaart. Daar de rechter oordeelt op grondslag van de eis — en eventueel dus van een gewijzigde eis —, behoeft hieromtrent naar de mening van de ondergetekende geen bepaling in de wet te worden opgenomen. Dezelfde ratio, die de jurisprudentie er toe leidde reeds thans aan te nemen, dat vermindering van de eis niet tot onbevoegdheid leidt, zal ook onder *vigueur* van het gewijzigde artikel 134 blijven gelden.

Tenslotte vrees de enkele leden, die de hierboven besproken verdere beperkingen aan de bevoegdheid tot wijziging van de eis zouden willen zien gesteld, dat het voorstel tot slordig procederen zou leiden. Met de andere aan het woord zijnde leden, deelt de ondergetekende deze vrees niet. Zoals zijn ambtsvoorganger reeds in de Memorie van Toelichting heeft gesteld, is in het buitenland, waar men een regeling als de voorgestelde reeds lang kent, van slordiger procederen dan hier te lande geen sprake. Het feit, dat tegen een wijziging van de eis door de gedaagde bezwaar kan worden gemaakt, betekent, dat de eiser toch altijd met zorg te werk zal gaan bij het opstellen van zijn dagvaarding. Hij zal immers nooit zekerheid hebben, dat wijziging van de eis, indien deze door slordigheid noodzakelijk geworden is, toegestaan zal worden.

Naar de mening van de ondergetekende zal de eiser meer dan eens zijn eis mogen veranderen. Het ontwerp verbiedt dit niet. Met de overige leden is de ondergetekende evenwel van oordeel, dat een dergelijke wijziging slechts in uitzonderingsgevallen zal worden toegestaan. Meestal toch zal of wel de gedaagde door een herhaalde wijziging onredelijk benadeeld worden of wel het geding onredelijk worden vertraagd. Men kan zich denken, dat zich bij voorbeeld bij een zeer ernstig verkeersongeval schade-oorzaken voordoen, die tevoren niet konden worden overzien. In dergelijke gevallen ware misschien een wijziging van de eis voor de tweede maal denkbaar. In ieder geval verdient het met het oog op deze gevallen geen aanbeveling een herhaalde wijziging te verbieden, nu het ontworpen artikel overigens voldoende remmen tegen lichtvaardig procederen biedt. De commissie acht het met de ondergetekende vanzelfsprekend, dat de gedaagde na een wijziging van de eis zijnerzijds tegen de gewijzigde eis alsnog zijn verweer naar voren mag brengen. Zij vraagt zich echter af of de gedaagde hierin door de werking van artikel 141 niet verhinderd wordt. Hij mag immers na het antwoord geen excepties meer opwerpen. Nu moet men zich de werking van het ontwerp niet te uitgebreid voorstellen. De eis mag gewijzigd worden, d.w.z. het petitum en de feiten, waarop het berust. Het complex van feiten, waarop het geschil gebaseerd is, is dus zowel de eiser als de gedaagde ook vóór de wijziging van de eis reeds bekend. Het ontwerp wil afwijzing van de eis op formele gronden of beslissing van de vordering op een niet op de materiële rechtsverhouding van partijen gebaseerde feitelijke basis tegengaan, maar het ontwerp wil bepaaldelijk niet, dat een eiser in plaats van de gestelde vordering een geheel andere vordering kan gaan instellen op dezelfde eenmaal uitgebrachte dagvaarding. Wanneer men dit in het oog houdt, is het duidelijk, dat behoudens misschien in een enkel uitzonderingsgeval de gedaagde door de wijziging van de eis geen reden kan hebben om nieuwe excepties op te werpen. Heeft hij dit wel, maar zou hem door de werking van artikel 141 de gelegenheid gaan ontbreken, dan zal de wijziging, die immers de gedaagde onredelijk benadeelt, niet worden toegestaan. Het komt de ondergetekende voor, dat, wanneer men ook nog artikel 141 verruimt, de rem voor de eiser om voorzichtig te zijn bij het stellen van zijn dagvaarding en niet te speculeren op de mogelijkheid van al te gemakkelijke wijziging te zeer wordt losgemaakt. Hetgeen hierboven met betrekking tot de excepties is gezegd, geldt evenzeer voor de oproeping in vrijwaring. Voor de eis in reconventie geldt

nog veel sterker, dat deze ook vóór de wijziging kan worden ingesteld, daar tussen de eis in conventie en de eis in reconventie generlei verband behoeft te bestaan.

De commissie heeft ernstig bezwaar tegen het systeem van het ontwerp om ter rolle te doen beslissen over verzoeken tot verandering of vermeerdering van de eis.

Tot goed begrip moge allereerst worden opgemerkt, dat het ontwerp bepaaldelijk niet uitgaat van het systeem, dat een verandering of vermeerdering van de eis ter rolle moet worden verzocht. De eiser is, zonder daartoe van de rechter verlof nodig te hebben, bevoegd zijn eis te verminderen, te veranderen of te vermeerderen. Dit is noodzakelijk, omdat in het bijzonder een verandering van de feiten, waarop de eis steunt, ook thans niet ongeoorloofd is, mits deze verandering niet het onderwerp van de eis betreft of — om de terminologie van de jurisprudentie te gebruiken — niet het wezen van de eis raakt. In vrijwel iedere conclusie van repliek wordt het standpunt van de eiser met nadere feitelijke gegevens geadstrueerd. Men kan daarin een verandering van de eis zien. Zou men het systeem invoeren, dat de eiser voor iedere verandering een rechterlijke toestemming nodig had, dan zou in vele gevallen het nemen van een conclusie van repliek bemoeilijkt worden. De ambtsvoorganger van de ondergetekende heeft daarom in overeenstemming met het advies van de Staatscommissie voor de burgerlijke wetgeving geopteerd voor het stelsel, dat wijziging van de eis steeds zonder rechterlijk verlof mogelijk is, maar dat de gedaagde zich daartegen kan verzetten op grond, dat hij door die wijzigingen in zijn verdediging onredelijk wordt bemoeilijkt, of het geding daardoor onredelijk wordt vertraagd.

Wanneer de gedaagde van deze hem toegekende bevoegdheid gebruik maakt, loopt het debat voor de rechter ter rolle dus uitsluitend over de vraag of de gedaagde door een wijziging onredelijk in zijn verdediging wordt bemoeilijkt dan wel het geding onredelijk wordt vertraagd. In de Memorie van Toelichting is de aard van dit debat vergeleken met een debat over de vraag of er nog een acte genomen mag worden of over uitsel van conclusies. In beide gevallen is ook de vraag aan de orde of de positie van de gedaagde door de te nemen acte of andere conclusie niet onredelijk wordt bemoeilijkt dan wel of het geding door het verlenen van uitsel niet onredelijk wordt vertraagd. De vraag of een wijziging van de eis is toegelaten, wordt in het stelsel van het ontwerp afhankelijk gesteld van een vraag van procesbeleid. Juridische beslissingen komen bij de oplossing van deze vraag niet te pas. Het is nu naar de mening van de ondergetekende typisch de taak van de rolrechter dergelijke vragen van procesbeleid te beslissen, zoals hij dit ook doet in de genoemde gevallen van het toestaan van nadere conclusies en van het verlenen van uitsel. Tegen dit stelsel kan men niet met recht aanvoeren, dat de rolrechter daarvoor ongeschikt is. Het staat partijen vrij haar processuele belangen in het kort te bepleiten. De merites van de zaak zelf komen bij dit pleidooi niet aan de orde, doch uitsluitend de vraag van de mogelijkheid van verweer en van het eventueel onnodig rekken van het geding. Natuurlijk kan de beslissing van de rolrechter van groot gewicht zijn, doch zulks is eveneens het geval, indien hij een beslissing neemt over de vraag of nog een nadere conclusie mag worden genomen en over de vraag of al dan niet uitsel van conclusie zal worden verleend. Dit neemt evenwel niet weg, dat men vragen van procesbeleid als de onderhavige moet voorleggen aan de daarvoor aangewezen rechter: d.i. de rolrechter.

De commissie zou liever zien, dat het verzet tegen verandering of vermeerdering van de eis zou worden behandeld als een incident. Zij vindt het advies van de Staatscommissie voor de burgerlijke wetgeving hier tegenover zich. In de eerste plaats is er bezwaar tegen dit stelsel, omdat, zoals reeds hierboven is gezegd, in het systeem van ons procesrecht de beslissing van een vraag van procesbeleid niet bij wege van incident pleegt te worden ingeleid. In de tweede plaats zou een dergelijk incident moeten worden opgezet door een incidentele conclusie van de gedaagde. Daarop zou de eiser kunnen antwoorden en vervolgens is pleidooi mogelijk. Zelfs kan men zich afvragen of tegen het op dit incident gewezen vonnis geen hoger beroep en cassatie mogelijk moeten zijn. Op dit alles moet de beslissing van de hoofdzaak wachten, daar dit incidentele vonnis uit de aard van zijn inhoud appellabel moet zijn ook vóórdat tegen het vonnis in de hoofdzaak wordt geappelleerd. Zou men hoger beroep alleen mogelijk maken tegelijk met hoger beroep tegen het eindvonnis, dan zou ten principale worden beslist, zonder dat vaststond of de eis nu eigenlijk als gewijzigd moest worden beschouwd of niet. Immers, de appelrechter zou een toegestane wijziging ongedaan kunnen maken. Met de andere leden der commissie acht de ondergetekende dit systeem niet wenselijk. Van vereenvoudiging der procedure is door de invoering van een incident in drie instanties geen sprake meer, terwijl het andere doel der proceshervorming: zoveel mogelijk beslissing van geschillen

op de basis van de materiële waarheid, niet gediend wordt door de mogelijkheid, dat een rechtbank beslist over een eis, waarvan niet vaststaat of deze al dan niet gewijzigd is.

Intussen zijn tegen het stelsel van de leden der commissie, die van het verzet tegen de vermeerdering of verandering van de eis een incident willen maken, nog andere gewichtige bezwaren aan te voeren. Het is bepaald tegen de geest van de wijzigingen, die het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering naar de mening van de ondergetekende moet ondergaan, om nieuwe incidenten in te voeren. Meer dan tot dusverre moet er naar gestreefd worden de rechter bij de gang van de procedure te interesseren. Dit bereikt men niet, indien men hem thans weer dit procesrechtelijke punt bij wijze van incident laat behandelen. Weer mist hij dan het contact met partijen. Wederom doet hij recht op schriftelijke stukken. Wederom wordt de toelichting een formeel pleidooi, waarvoor zelfs bij rechtbanken van kleinere samenstelling soms pas na een half jaar tijds een pleitdag beschikbaar is. Wijst dit alles er reeds op, dat men de eenvoudige procesrechtelijke vraag, die bij de wijziging van de eis aan de orde komt, ook op een eenvoudige manier moet beslissen, nog veel te meer klemt dit, wanneer men bedenkt, dat door het voorstel der commissie aan de gedaagde een belangrijk wapen tot de vertraging van het proces in handen wordt gegeven. Vermeerdering van de eis vindt betrekkelijk zelden plaats. Verandering van de eis en in het bijzonder van de feiten, waarop deze steunt, komt, gelijk reeds boven werd opgemerkt, in tal van conclusies van repliek voor. Zou men de gedaagde de gelegenheid geven tegen iedere bij repliek gestelde verandering een incident op te zetten, dan heeft de gedaagde, die meestal toch al geen belang heeft bij een snelle afloop van het geding, het in de hand door incidenten uit te lokken tegen ondergeschikte en ook onder vigueur van de huidige bepaling geoorloofde veranderingen van de eis het proces een lange tijd te rekken.

De ondergetekende zou op al deze gronden bepaaldelijk willen ontraden het verzet tegen de wijziging of vermeerdering van de eis als een incident te doen behandelen. Naar zijn mening zou dit ontwerp, indien het op deze wijze werd opgezet, eerder een verslechtering dan een verbetering van de burgerlijke procedure betekenen.

De commissie merkt op, dat de terminologie van het ontwerp nog altijd niet helder is. Het eerste lid zou, zegt de commissie, zonder bezwaar kunnen luiden, dat eiser bevoegd is zijn eis te veranderen, waarna het tweede lid dan zou kunnen bepalen, dat de gedaagde zich tegen deze verandering kan verzetten, tenzij deze bestaat in een vermindering van de eis. Naar de mening van de ondergetekende is tegen dit voorstel van de commissie wel enig bezwaar. Het is, naar de Staatscommissie voor de burgerlijke wetgeving heeft opgemerkt, wenselijk in het ontwerp te doen uitkomen, dat de „eis”, die veranderd mag worden, niet alleen is het petitum, maar ook de feiten, waarop dit petitum is gebaseerd. Door de woorden veranderen of vermeerderen wordt nu duidelijk, dat enerzijds het petitum mag worden vermeerderd, doch, dat anderzijds de feitelijke grondslag van de eis eveneens wijziging mag ondergaan. Om aldus buiten twijfel te stellen, dat onder de „eis” begrepen zijn de feiten, waarop de eis steunt, is de gebezigde terminologie gekozen. De ondergetekende acht deze terminologie niet onhelder. In tegenstelling tot het geldende artikel 134 is duidelijk wat de eiser mag doen, terwijl in het geldende artikel de eiser enerzijds een eis mag wijzigen, maar anderzijds het onderwerp van de eis niet mag veranderen. Daarbij is niet duidelijk wat het verschil tussen wijzigen en veranderen is. Deze onhelderheid is in het ontwerp verdwenen.

De commissie vraagt zich af of er geen aanleiding is om te bepalen, dat vermindering van de eis tot de afloop van het geding mogelijk is, d.i. tot aan het uitspreken van het vonnis, doch dat andere veranderingen niet meer geoorloofd zijn zodra de stukken in handen van de rechter gesteld zijn voor het wijzen van vonnis. Naar de mening van de ondergetekende verdient deze wijziging geen aanbeveling. Het doel van het ontwerp is zoveel mogelijk te bevorderen, dat de beslissing gegeven wordt, gebaseerd op de materiële rechtsverhouding tussen partijen. Slechts wanneer de gedaagde procesueel door een latere wijziging van de eis benadeeld wordt, moet deze wijziging verboden zijn. In dit systeem nu past het niet om op een tijdstip, waarop het geding nog niet geëindigd is, wijziging uit te sluiten, ook indien de gedaagde door die wijziging niet onredelijk benadeeld wordt of het geding daardoor niet onredelijk wordt vertraagd. De ondergetekende begrijpt, dat, wanneer men de wijziging van de eis als een incident beschouwt, gelijk de commissie geneigd is te doen, voor een verbod tot wijziging na het vragen van recht op de stukken of na pleidooi meer te zeggen is dan in het systeem van het ontwerp. Het afprocederen van een incident leidt immers tot aanmerkelijk tijdverlies. In het systeem van het ontwerp kan het tijdverlies, wanneer op de voor het vonnis bepaalde dag de eis nog bij acte gewijzigd wordt, niet groot zijn. De gedaagde kan nog die zelfde

dag of acht dagen later ter rolle verzet doen. Acht de rechter de gedaagde terecht in verzet gekomen, dan zal hij met een vertraging van acht dagen het reeds gereed zijnde vonnis uitspreken. Meent de rechter, dat er voor wijziging van de eis goede gronden bestaan, dan zal hij gedaagden in de gelegenheid stellen zich tegen de gewijzigde eis te verweren en zal inderdaad enig uitstel onvermijdelijk zijn. Een bepaling, als door de commissie gesuggereerd, zou ten gevolge hebben, dat de rechter recht zou moeten doen op feiten, die niet met de werkelijkheid overeenkomen. Dit gevolg zou de ondergetekende zelfs ten koste van enig tijdverlies willen vermijden.

Sommige leden der commissie hebben bezwaar tegen de mogelijkheid van wijziging van de eis in hoger beroep. De eiser moet, menen zij, na de bewijslevering in eerste instantie, zijn standpunt toch wel definitief bepaald hebben.

Andere leden der commissie zijn van oordeel, dat aan verandering in hoger beroep wel zelden behoefte zal bestaan, doch dat daartoe in bepaalde gevallen aanleiding kan zijn. De ondergetekende deelt de mening van deze leden. Men denke bij voorbeeld aan het geval, dat tijdens procedure in hoger beroep de verwondingen van een aangereden eiser ernstiger gevolgen hebben dan zich aanvankelijk liet aanzien. In een dergelijk geval is het alleszins billijk een wijziging van de eis toe te laten. In het algemeen zal de rechter echter niet spoedig geneigd zijn om in hoger beroep de eiser een ruime gelegenheid tot verandering van zijn eenmaal ingenomen standpunt te laten. Al spoedig zal een enigszins ingrijpende wijziging tot onredelijke benadeling van de tegenpartij leiden of tot onredelijke vertraging van het geding.

Met de commissie meent de ondergetekende, dat in appèl wijziging van eis slechts kan plaats vinden hetzij bij de dagvaarding, hetzij bij memorie van grieven, bij memorie van antwoord of, indien zulks wordt toegestaan, bij acte. Natuurlijk moet daarna de oorspronkelijke gedaagde de gelegenheid hebben alsnog op de gewijzigde eis van antwoord te dienen. Dit kan bij pleidooi geschieden dan wel bij uitzondering bij een nadere conclusie, behoudens het zo mogelijk bij acte in het geding brengen van stukken. De ondergetekende ziet niet in, welke wijziging in deze mogelijkheden gebracht wordt door het verzet tegen de wijziging van de eis in de vorm van een incident te doen plaats hebben. Stel, dat de geïntimeerde, oorspronkelijk eiser, bij memorie van antwoord zijn eis wijzigt en dat de appellant, oorspronkelijk gedaagde, daartegen bij incidentele conclusie verzet doet. In dat geval wordt het incident gevoerd over de vraag of door de wijziging de appellant onredelijk wordt benadeeld dan wel het geding onredelijk wordt vertraagd. Wanneer nu op het incident beslist wordt, dat de wijziging wordt toegelaten, staat men voor de vraag op welke wijze de appellant, oorspronkelijk gedaagde, op de wijziging moet antwoorden. Deze vraag blijft geheel gelijk, indien op het verzet tegen wijziging van de eis bij incidenteel vonnis dan wel bij rolbeschikking wordt beslist. Natuurlijk mogen in het incident conclusies gewisseld worden, doch deze conclusies kunnen alleen het onderwerp van het incident behandelen, namelijk het al of niet geoorloofd zijn van de wijziging van de eis. Zij behoren echter niet een verweer tegen de gewijzigde eis, waarvan trouwens niet zeker is of hij gewijzigd zal worden, in te houden.

Op deze gronden meent de ondergetekende, dat het voor de oplossing van het probleem, op welke wijze de oorspronkelijk gedaagde op de gewijzigde eis moet reageren, geen verschil maakt of op het verzet tegen de wijziging van de eis bij wege van incidenteel vonnis of bij wege van rolbeschikking wordt beslist. In beide gevallen zal door pleidooi, door het in het geding brengen van stukken bij acte ter rolle, of eventueel door het nemen van een nadere conclusie, de oorspronkelijke gedaagde zijn standpunt omtrent de gewijzigde eis ter kennis van de rechter in hoger beroep moeten brengen.

De Minister van Justitie,
H. MULDERIJE.

1971 6

VERSLAG

De vaste Commissie voor Privaat- en Strafrecht is, na kennis genomen te hebben van de Memorie van Antwoord op het Voorlopig Verslag nopens dit wetsontwerp, van oordeel, dat door deze gewisselde schrifturen de openbare beraadslaging over het voorstel genoegzaam is voorbereid.

Vastgesteld 13 Maart 1952.

¹⁾
DONKER
BACHG
ROOLVINK
WTTEWAALL VAN STOETWEGEN
¹⁾
STOKVIS.

¹⁾ De leden der commissie mejuffrouw Tendeloo en de heer Terpstra hebben wegens ongesteldheid niet aan de vaststelling van dit Verslag kunnen deelnemen.

1971 7

Amendementen van de heer Stokvis c.s.

Ingezonden 18 Maart 1952.

Ondergetekenden hebben de eer de navolgende amendementen in te dienen:

I

In artikel I wordt in de eerste zin van het derde lid van het voorgestelde artikel 134 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering het woord „onverwijld” vervangen door: zo spoedig mogelijk.

II

In artikel I wordt na de eerste zin van het derde lid van het voorgestelde artikel 134 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering een nieuwe zin ingevoegd, luidende: Hij is bevoegd de zaak ter beslissing ten deze te verwijzen naar de meervoudige kamer.

Toelichting

De bedoeling van het eerste amendement is te doen uitkomen, dat niet beoogd wordt een beslissing van de rechter op staande voet.

Het tweede amendement wil de mogelijkheid openen voor meer ingewikkelde en tijdrovende gevallen verwijzing naar de meervoudige kamer te doen plaats vinden.

STOKVIS
GORTZAK
HAKEN
LIPS—ODINOT
BORST.